

Karen Swan *Kadotettu rakkaus*

Suomentanut Ilkka Rekiaro

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos *The Lost Lover*

Copyright © Karen Swan 2024

All rights reserved.

First published 2024 by Macmillan an imprint of Pan Macmillan

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

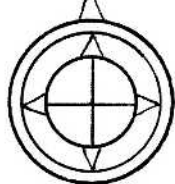
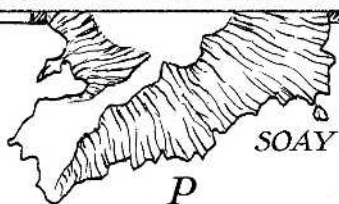
ISBN 978-951-1-45586-8

OTAVA
KIRJAPAINO

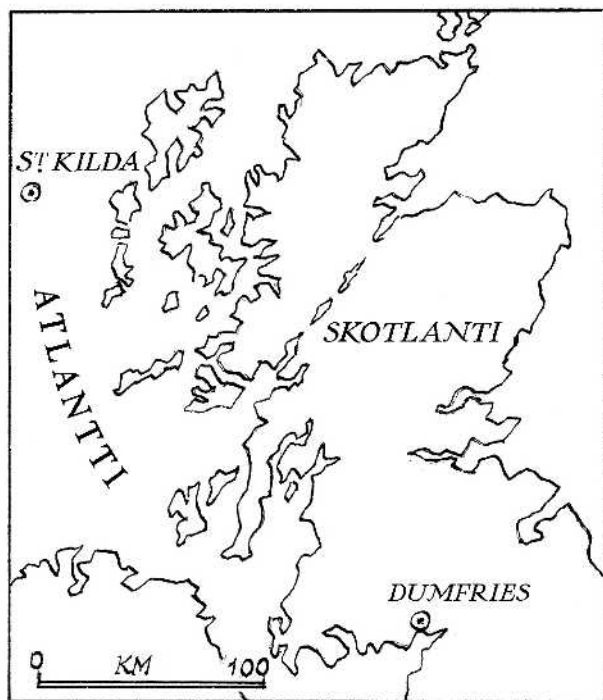
Keuruu 2025

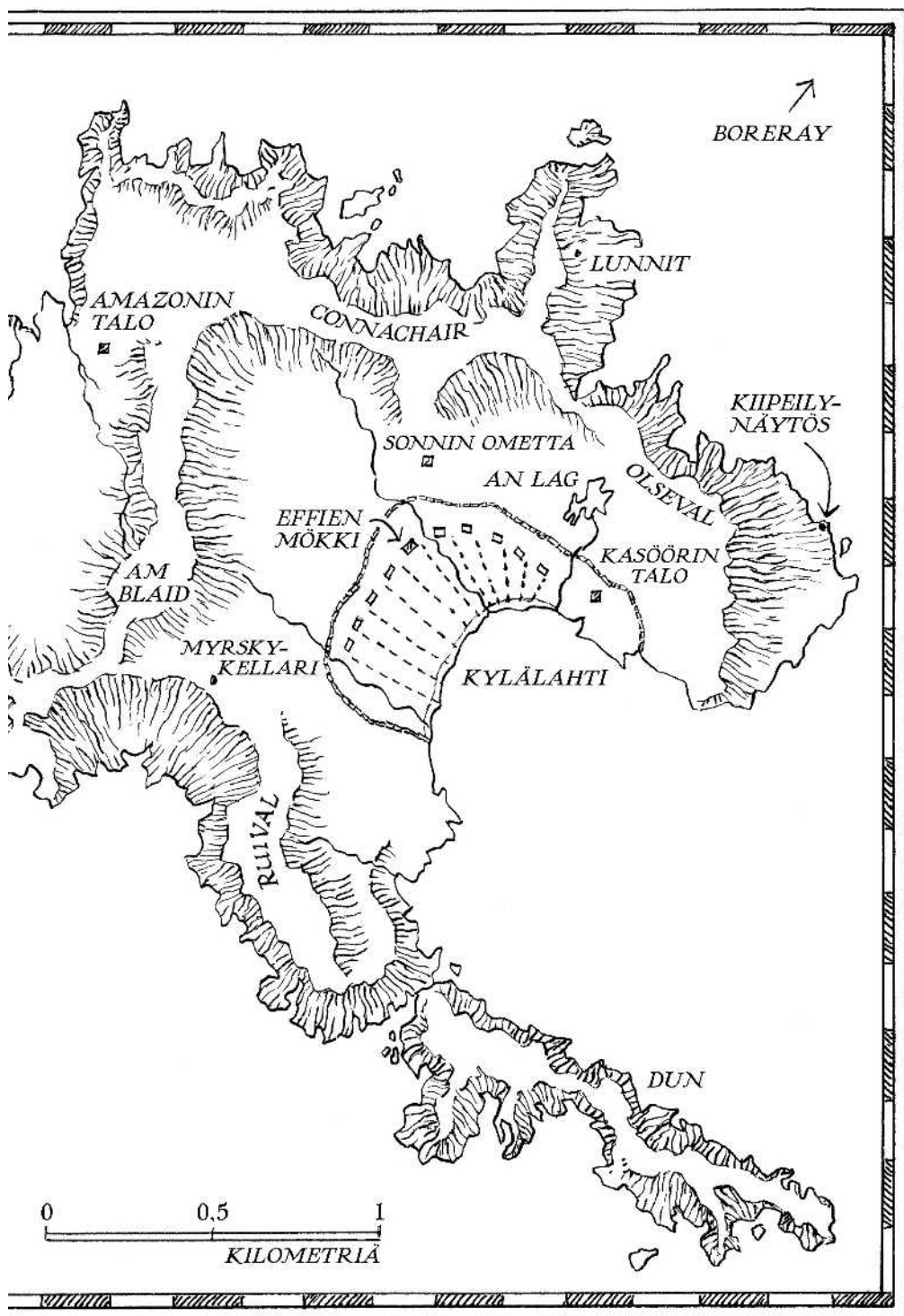
Omistettu Tash Christie-Millerille
Sinä se muutut aina vain paremmaksi

ST KILDA

— HEMESH. ALLES —

Henkilöitä

Mhairi: lausutaan 'vaa-rii'

Äksy-Mary: Donald McKinnonin vaimo

Iso-Mary: Mary Gillies

Iso-Gilliesit: Hamish, Mary ja heidän lapsensa
(erotuksena Effiestä ja tämän isästä Robert Gilliesistä;
Robert ja Hamish ovat siis veljekset)

Kuolleen miehen kenkiä ken odottaa,
saa pitkään paljasjaloin porhaltaa.

VANHA SKOTLANTILAINEN SANANPARSI

Prologi

26. lokakuuta 1930

Casino de Paris

Flora istui ohuella puomilla nilkat elegantisti ojennettuina ja keinui korkealla näyttämön yläpuolella. Hänen bodyasunsa akaattihelmet kimaltelivat valoissa ja turkoosinväriset pyrstö-sulat kaartuivat upeasti hänen takanaan. Tämä oli hänen ohjelmistonsa lauluista hänelle mieluisin, se muistutti eniten kotopuolen melankolisia balladeja. Hän tunsi äänensä kantavan vaivatta huilun ja ensiviulun soinnin yli. Jos Flora sulkisi silmänsä, hän melkein pystyisi uskottelemaan itselleen olevansa vielä Hirtansaarta vihreänä verhoavassa ruohikossa, missä lampaat laidunsivat taivaankannen alla. Hän voisi kuulla navetoista lapsuudenystäviensä naurun, hän saattaisi nähdä vanhempansa menossa pieneen kirkkoon haalistuvan auringon laskiessa jälleen yhden päivän päätteeksi, hän saattaisi nähdä rakastettunsa juoksevan kuuraista rinnettä ylös...

Mutta hän ei ollut raikkaassa, myrskyävässä paratiisissa. Hän oli punaisessa samettisessa kohdussa. Ilmassa leijui sakeana hajuvesien ja tupakansavun tuoksu, tafti kahisi naisten liikahdellessa, tärkättyihin paitoihin pukeutuneet herrat yskähtelivät. Pariisilla oli omat tunnusmerkkinsä jopa pimeässä.

Flora heilahti korkeammalle korukivin koristellussa häkissä – hän oli arvoituksellinen lintu, joka lumosi yleisön. Näin korkealta valojen yläpuolelta hän saattoi katsoa kasvomerelle ja nähdä, että joka ainoa silmäpari oli kohdistunut häneen. Hän ei kaivannut heidän aplodeitaan, jo heidän ihmettelevät ilmeensä kertoivat hänen olevan tähti. Kaikki viime kuukausien piina, menetykset ja sydänsurut olivat johdattaneet hänet tänne, ja nyt Pariisi oli hänen jalkojensa juuressa kukistettuna. Mutta unelma, johon hän oli astunut, ei ollut hänen unelmansa.

Hänen katseensa pyyhkäisi väkijoukkoa kevyesti kuin sifonkihuivi, mutta yhtäkkiä se pysähtyi kasvoihin, joita hän ei ollut odottanut näkevänsä enää koskaan. Mies hänen menneisyydestään, usvasta esiin astunut rakastaja, joka oli kävellyt Floran mielessä ja jättänyt jalanjälkensä hänen sieluunsa. Mies katsoi herkeämättä, kun Flora keinui hänen yläpuolellaan, paratiisilintu varisparvessa.

Mutta mies vajosi hänen silmistään ramppivalojen kirkkaaseen loisteeseen ja ehti kokonaan kadota ennen kuin hän heilahti takaisin.

Mies oli Floran ulottumattomissa, haamu, jota Flora ei saanut kiinni.

Ja Flora oli nainen, jota tuo mies ei pystynyt pelastamaan.

1. luku

8. elokuuta 1929

Kylälahti, Hirtansaari, St. Kilda

Flora puhdisti tulisijaa. Kivilattia kylmäsi käsiä ja jalkoja, kun hän kaatoi tuhkan sankoon. Hän kuuli sisälle asti, että turisteja liikkui kadulla. Hän tiesi innostuneista sanoista ja ujosta naurusta, että kyläläiset esittivät rooleja, joista oli tullut eräänlainen rituaali aina kun jokin turistilaiva ankkuroitui lahdelle. Hullu-Annie ja Peg-mamma kutoivat sukkia vimmattua vauhtia jakkaroiden istuen, Äksy-Mary karstasi villaa järkkymättömänä tyypillinen yrmeä ilme kasvoillaan, ja Donald McKinnon ja Hamish Gillies kantoivat kivenjätkäleitään korjatessaan erästä ikivanhaa maakellaria. Nuoremmat miehet kukkoilivat kädet taskussa ja köysivyyhdet olalla ikään kuin saattaisivat minä hetkenä hyvänsä loikkia jyrkänteeltä alas. He toivoivat, että jos aika ja vuorovesi sallisivat, vieraileva kippari kehottaisi heitä pitämään matkustajilleen kiipeilynäytöksen, jollaisista hirtalaiset olivat tulleet tunnetuiksi. Vain koirat kuljeksivat teeskentelemättä, mutta ne toki vähät välittivät kolikoista, joita päätyi kädestä toiseen näissä saarelaiselämän esityksissä.

Siltä osin kesä oli ollut menestyksenkäs. Kauniit ilmat ja sää-seä merenkäynti olivat houkuttelleet saarelle kymmenittäin

vauraita ja uteliaita, ja hirtalaiset olivat saaneet kasaan pienen pesämunan, jota voisi myöhemmin käyttää naapurisaarilla. Hirtalla ei ollut kauppaa eikä siellä ollut rahalle käyttöä, mutta Lewisissa, Harrisissa ja North Uistissa – saarilla, jotka sijaitsivat noin kuuden peninkulman päässä – oli toreja, puoteja ja torppareita valmiina kaupankäyntiin, etenkin kun maanomistajan kassööri piti Hirtalla tiukasti kiinni kovista ehdoistaan.

”Flora, äkkiä nyt”, Christina-äiti sanoi riennettyään keittiöön hermostuneen näköisenä. ”Anna sanko minulle, he ovat melkein jo täällä.”

Flora nousi polviltaan kyykkyyn ja näki äidin ojentavan luutaa. ”Montako heitä on?” hän kysyi huokaisten, suoristautui ja vaihtoi sangon luutaan. Hän tiesi vaistomaisesti, mitä piti tehdä.

”Kahdeksan tai yhdeksän, Vanha-Fin toimitti, mutta tiedät-hän sinä, millainen laskupää hänellä on.”

Flora astui äidin ohi ovelle ja katsoi alaspäin leveää ruohikoista väylää, missä heitä lähestyi kuuden hengen ryhmä.

”Voi voi”, Christina sanoi, tarttui harjaan ja yritti suoristaa Floran selkää myöten laskeutuvaa paksua mustaa palmikkoa. Tytär ei ollut aamulla viitsinyt harjata tukkaansa kunnolla, ja nyt hiusrajasta karkaili suortuvia. ”Ja katso nyt itseäsi, naamasi on ihan noessa.” Äiti kurkotti pyyhkiäkseen mutta onnistui vain töhrimään nokea koko poskelle. ”Oijoi.”

”Ei nyt, äiti”, Flora kuiskasi. ”Ovat melkein kohdalla.”

Äiti perääntyi varjoon Floran alkaessa lakaista etuportaan virkaa toimittavaa litteää kiveä. Floran nuoremmat sisarukset olivat koulussa, ja isä ja isovelji David olivat kiivenneet Connachairille, joten mökissä oli kerrankin hiljaista ja verraten rauhallista.

Flora lakaisi pää kumarassa ja huomasi vaivihkaa monta hienoa nahkakenkäparia. Hän näki auringon kiiltävän naisten silkkisukista, näki vilaukselta brogue-kengän koristerei’itystä ja pyyhkäisi luudalla vielä pari kertaa ennen kuin hitaasti suoristautui.

”Hyvää huomenta”, hän sanoi kohteliaasti englanniksi, sillä ani harva turisti puhui saarelaisten kieltä, gaelia. Kuudet kasvot hymyilivät hänelle. Niillä käväisi yllättyneet ilme heidän nähdessään hänet. Flora ei oikein osannut selittää ilmiötä itselleen. Saarella ei ollut peilejä paitsi pappilassa – ja hänen itsekäsityksensä perustui siihen, mitä hän näki seisoessaan lahden rannalla tyvenenä päivänä – mutta hänen kasvonpiirteissään tuntui olevan jotain, mikä erotti hänet muista. Kenties rusottavien poskien kaarevuus, huulten täyteläisyys tai vihreiden silmien pilke, hän ei tiennyt mistä se johtui, mutta moni katsoi häntä pitkään, kunnes näytti nolistuvan. Oli siitä toisaalta etuakin, ja hän salali itselleen pienen hymyntapaisen nähdessään ryhmässä kävelevän iäkkään herran nostavan valokuvauskonettaan.

”Tuota, soisiko neiti meille luvan ottaa kuvan?” mies tiedusteli. Hän oli kalpea, hänellä oli harmaat viikset ja hänen toinen kätensä oli kai hieman halvaantunut. Hän kohotti pientä laatikkoaan, sellaista, jotka olivat aiheuttaneet kovasti pelkoa ensimmäisten turistien saavuttua saarelle. Flora muisti isoäitinsä nostaneen hameenhelman ylös ja juosseen hädissään takaisin mökkiin, kun ensimmäinen kamera asetettiin jalustalle ja suunnattiin häneen.

”Totta kai, herra”, Flora vastasi ja asettui tuttuun asentoon matalan kivimökin kynnykselle. Hän vei kädet luudanvarren päähän, kallisti hiukan leukaa ja työnsi oikeaa lonkkaa sivulle, jotta hänen kurveistaan sai jonkinlaisen aavistuksen paksusta, karkeasta *drugget*-huopakankaasta ommellun hameen alta.

Hän ei hymyillyt kameralle liian iloisesti, osin siksi, että pappi paheksui ”ylenmääräistä” iloa, mutta osin myös siksi, että oli havainnut seurueen kahden nuoren miehen katselevan. Tyypilliseen tapaan he ahmivat häntä katseellaan kuin olisivat kuluttaneet lasista kylmää vettä, tutkien häntä kuin hänen kauneutensa olisi matemaattinen yhtälö, joka olisi ratkaistavissa, kunhan he keksisivät oikean kaavan. Hän ei katsonut kumpakaan suoraan,

mutta arvioi vaivihkaa, että lyhyempi nuoriherra oli viehättäväm-
män näköinen. Hänellä oli vaalea tukka ja kuoppaleuka, ja hänen
katseensa oli niin läpitunkeva, että tuntui melkein epähienolta.
Toinen oli sivelty haaleammin sävyin: hänellä oli vaaleanruskea
tukka, pähkinänruskeat silmät ja lyhyeksi leikattu parta, ja hän
seisoi hartiat hieman taakse kallistuineina kuin olisi luonteeltaan
pidättyväinen. Salaman välähtäessä Flora teki sen johtopäätöksen,
että he eivät näyttäneet veljeksiltä, sillä jokin siinä, miten he seisoi-
vat vierekkäin, viittasi toveruuteen eikä veljeyteen. Mutta nuorten
naisten täytyi olla siskokset. Toinen oli arviolta kahdeksantoista,
toinen kolmentoista vuoden ikäinen, ja he seisoivat lähekkäin pää
samalla tavalla kallellaan.

”Ja kenties saan ottaa vielä toisen, jossa olemme me kaikki?”
vanhaherra kysyi.

”Kuten tahdotte.”

Mies vilkaisi vanhempaa naista, jonka Flora oletti hänen
puolisokseen. ”Armaani, eikö sinustakin ole mielenkiintoista
näyttää kuvaa, jossa olemme alkuasukkaan kanssa?”

”Hmm”, vaimo hymähti hymyilemättä. ”Mutta kuka sen ku-
van ottaa?”

Flora avasi suunsa tarjotakseen äitiään avuksi – saattaisihan
siitä herua lantti lisää – mutta ruskeatukkainen nuoriherra as-
tui lähemmäksi.

”Minä otan”, hän sanoi ojentaen toista kättään Kodak-kame-
raan päin.

”Mutta, James, silloin sinä et pääse kuvaan”, nuorista naisis-
ta vanhempi sanoi.

”Sophia, eiköhän maailma kestä sen menetyksen”, James
virkkoi.

Floran katse käväisi juuri puhuneessa naisessa, kun ryhmä
asettautui hänen ympärilleen. Sophialla oli kellohattu. Flora tie-
si sanan – sellaiset hatut olivat suurta huutoa. Sophian takki oli
laventelinsininen. Siinä oli herneenvihreä nauhakoriste ja ma-

tala vyötärö. Hänen kenkensä olivat päältä avoimet, ja remmi piti niitä jalassa. Flora muisti liian myöhään olevansa paljain jaloin. Hirtalaiset käyttivät kenkiä vain sydäntalvella tai kun saarelle tuli vieraita. Hän yritti kipristää varpaat piiloon ajatellen, että ne olivat varmasti kurasta ja noesta mustat.

James-niminen mies näytti huomaavan kipristelyn, sillä hän vilkaisi kameran takaa ja laski katseensa Floran jalkoihin. Hänen huulillaan käväisi pieni hymy ennen kuin hän painoi päänsä taas kyyryyn ja käski kaikkien sanoa ”muikku”. Flora ei ymmärtänyt tuota tapaa. Mitä tekemistä muikulla oli valokuvauksen kanssa? Hän katsoi objektiivin miettiessä, mitä kuvaaja tuossa pimeässä ympyrässä oikein näki. Flora tiedosti vaaleatukkaisen miehen, joka seisoi hänen oikean olkansa takana niin lähellä, että hän tunsi miehen henkäykset hiuksissaan.

Salama välähti taas, ja Florasta tuntui, että hänet oli päästetty vapaaksi.

”Kiitoksia, neiti. Olitte hyvin ystävällinen”, vanhaherra sanoi. Hän työnsi kätensä taskuun ja otti sieltä muutaman kolikon. Flora katsoi niitä vaisusti miehen laskiessa ne. Rahalla saattoi ostaa helyjä siellä, missä nämä turistit asuivat, mutta täällä se käytettiin kuokkaan tai perunasäkkiin.

”Aivan, hyvin ystävällistä teiltä”, vaaleatukkainen mies sanoi katsoen Floraa silmiin. ”Saanko tiedustella neidin nimeä?”

Flora katsoi miestä ja näki tämän silmissä samaa itsevarmuutta, jota hänessäkin oli. Hän aisti, että mieskin oli tottunut viipyviin katseisiin, ja tunsi heidän välillään kytköksen. ”Flora MacQueen.”

”Flora MacQueen”, mies toisti ääntäen nimet kuin olisi pitänyt siitä, miten painavilta ne tuntuivat hänen suussaan. ”Neiti MacQueen, me kerromme nimenne kaikille, kun tarinoimme matkastamme ja näytämme näitä valokuvia.”

”Kuten tahdotte”, Flora sanoi. Hän piti äänensä arkana, mutta oli vaikea siirtää katsetta miehestä, ja hetki alkoi pitkittyä.

Ryhmän naiset olivat selin heihin astellessaan varovasti kadun sileillä kivillä. Kun katse edelleen piti, Floran oli pakotettava itsensä irrottamaan se ja kääntymään, jos ei muuten niin siksi, että hän aisti äitinsä seisovan varjossa. Hän tiesi saavansa satikutia, jos olisi liian uskalias.

”Tulehan nyt, Edward”, rouva sanoi vilkaistessaan viimein taakseen, ja vaaleatukkainen mies hymyili kuin olisi saanut vahvistuksen jostakin asiasta. Hän naputti sormella ohimoaan, nosti kuvitteellista hattua ja astui pois Floran läheltä.

”Kiitän vielä kerran, neiti MacQueen”, vanhaherra sanoi ja pudotti kolikot Floran käteen.

”Hyvää matkaa”, Flora toivotti hiljaa puristaessaan luudanvartta kaksin käsin ja seuratessaan kadehtien ryhmän menoa. Hän tunsi heidän hajuvedentuoksuisen läsnäolonsa etäännyvän ja jättävän hänet yksin kiviportaalle. Heidän etuoikeutetun asemansa kepeys ja huolettomuus kuvastui nuoren naisen taikin lyhydestä ja korkeista koroista, samoin kuin tytön puvusta – se oli kirjailtu langoilla, jollaisia oli saarella mahdoton värjätä. Flora katseli Edwardin reippaita askelia tämän jatkaessa matkaa kädet taskussa ja tunsi viehätysvoimansa jossain määrin palaa-
van, kun Edward vilkaisi taakseen useita kertoja kyltymättömästi virnistellen. Hiljainen James ei kääntynyt katsomaan taakseen. Hän käveli selkä suorana kuin ei olisi äsken nähnytkaan Floraa tai kuin olisi jo unohtanut hänet.

Flora kurtisti kulmiaan, mutta Edwardin kääntäessä vielä kerran päätään tämä iski silmää, ja katseen säkenöivä sanaton ihastus sai Floran jälleen hymyilemään.

”Paljonko sait heiltä?” Christina kysyi astuttuaan hetken kuluttua hämärästä.

”Yhden šillingin ja kuusi pennyä.”

”Anteliasta”, äiti sanoi. ”Toivottavasti ovat yhtä avokätisiä Peg-mammalle.”

Peg-mamma oli saarella toinen valokuvaajien suosikki. Christinan mukaan se johtui siitä, että heidän nimellinen mat-
riarkkansa edusti ulkopuolisille ”aitoa” hirtalaisuutta. Floran
suosion sitä vastoin katsottiin yleensä johtuvan siitä, että hän
oli hätkähdyttävän kaunis ja että turistit miltei tarvitsivat siitä
todistetta, kuin hän olisi seireeni tai hyljetär, niin kutsuttu selki.

”Se nuoriherra oli totisesti täynnä itseään.”

”Itsevarmuutta se vain on.”

”Ei vaan ylimielisyyttä”, äiti mutisi, otti lantit ja katosi takai-
sin sisälle.

Flora meni perässä ja katseli, kun äiti pudotteli rahat hei-
dän pankkinaa toimivaan vanhaan, hyllyllä pidettävään lasi-
pulloon.

”Huomentapäivää.”

He kääntyivät, kun Effie tupsahti sisään köysivyyhti olalla
kuten hirtalaisilla kiipeilijöillä oli tapana. Effien ruskealaikkui-
nen collie Poppit asettui makuulle ovensuuhun ja laski kuonon
kämpälien väliin pitääkseen emäntäänsä silmällä.

”Effie”, Flora tervehti hymyillen ja rentoutui nähdessään
ystävänsä. Effiellä oli kuten aina yllään edesmenneen veljen-
sä housut ja paita. Hän oli käärinyt lahkeet, joista hänen rus-
kettuneet rimppakinttunsa pistivät esiin. Jos Flora oli pitänyt
omia jalkojaan likaisina, ne olivat kuitenkin lähes puhtaat ver-
rattuna Effien jalkoihin. ”Missä olet ollut? En nähnyt sinua pu-
rolla.”

”Ruokin Pikua.” Sonnista huolehtiminen oli kysytty tehtä-
vä, sillä siitä maksettiin vuodessa kokonainen punta, jonka sai
joko rahana tai vuokran alennuksena. Yleensä askaretta vuo-
roteltiin perheiden kesken, mutta sen jälkeen, kun Effien veli
John oli kaksi vuotta sitten menehtynyt kiipeilyonnettomuudes-
sa ja Effie oli jäänyt isänsä ainoaksi elättäjäksi, kylän miehet oli-
vat hienovaraisesti sopineet, että Effie saisi tehtävän joka vuosi.
”Näin kun uusi paatti tuli lahdelta.”

”Niin. Oletko lähdössä Aukolle? Tältä porukalta meinaan saadaan kosolti juomarahaa.”

”Ehkä. Hamishin mukaan itäpuolella on nyt isot mainingit, liian vaaralliset soutuveneelle. Hän odottaa, kunnes merenkäynti laantuu.” Effie asteli pienessä tuvassa levottomasti edestakaisin. Hän ei malttanut istua aloillaan. Hän oli kuin pieni tuulenpuuska, puhalsi aina mökkien läpi ja pinkoi kanervaa kasvavalla nummella.

”No, toivottavasti odottaa, sillä sen jälkeen, kun näin heidän vaatteensa, voin vakuuttaa sinulle, etteivät he pärjää aallokossa. Kaikki muu kuin rasvatyven on heille liikaa.”

”Se olisi epäreilua”, Effie valitti.

”Miten niin?”

”Sinä saat mynttejä pelkästään siitä hyvästä, että seisoskelet kukkean näköisenä, kun taas minä joudun tekemään töitä rahan edestä, ja lisäksi riippuu säästä, pystytäänkö turistit ylipäänsä soutamaan paikalle katsomaan.” Hän kohautti olkapäitään. ”Hyvin epäreilua.”

”En sentään sanoisi sitä työksi”, Flora tuhahti kieltäytyen kiihastumasta. Effie suorastaan rakasti eripuraa. Hänen oli ikävä veljeä, jonka kanssa oli saanut nahistella, ja kotona oli ramman isän kanssa nykyään aina hiljaista. ”Olet ikionnellinen, kun saat killua köytesi varassa.”

Effie mietti sitä hetken. Hän oli saaren taitavimpia kiipeilijöitä, vahva mutta kevyt, ketterä, notkea ja uhkarohkea. Vaikka kiipeily oli tarkkaan ottaen miesten yksinoikeus, Gilliesin perheessä ei ollut ketään muuta, joka olisi pystynyt pyydystämään lintuja ja keräämään munia, joista heidän elantonsa oli kiinni. Kävisi niin Effien kuin hänen isänsä ylpeydelle elää naapureiden hyväntekeväisyyden varassa.

”Juu, totta puhut”, Effie myönsi ja päästi närkästyksestään irti seuraavalla hengenvedolla. Hän oli äkkipikainen, mutta myös hyväntahtoinen eikä koskaan pitkävihainen.

Floran äiti käveli ohi kuumaa kattilaa kantaen. ”Joko täällä taas höpistään?” hän päivitteli.

”Haluatko että minä vien sen?” Flora kysyi silmiään pyöräyttäen. Häntä moitittiin aina siitä, että hän karttoi työntekoa.

”En. Minulla on muutenkin asiaa Iso-Marylle. Mutta sinä voit mennä kallioille keräämään vähän jäkälää. Haluan tänään värjätä kangasta.”

”Selvä.” Flora nyökkäsi. Hän otti saviruukusta jäkäläleikkurin. Se näytti tavalliselta lusikalta, jonka pesästä puuttui puolet, niin että kaapimiseen oli jäänyt sopivan terävä, suora reuna. ”Lähdetkö mukaan?” Flora kysyi Effieltä.

”Mikäs siinä. Yritän pysytellä poissa isän jaloista.”

”Vaivaako lonkka?”

Effie vastasi silmiään pyöräyttämällä, ja he palasivat ulos auringonpaisteeseen. Flora ei malttanut olla vilkaisematta varkain kadulle nähdäkseen, missä turistit nyt olivat. Hän huomasi heidät MacKinnonien mökin edustalla, missä Mhairin äiti Rachel esitteli rukillakehräämistä.

Flora etsi katseellaan Mhairia, jonka tunnisti helposti punaisista hiuksista, mutta tätä ei näkynyt. ”Missä Mhairi on?”

”Kasvimaalla Mollyn kanssa”, Effie vastasi ja vilkaisi hänkin kauemmas kadulle.

”Aha.” Floran katse tarttui vaaleatukkaiseen nuorukaiseen. Tämä ei ollut läheskään yhtä kiinnostunut rukista kuin naisseuralaisensa – ehkä äiti tai joku siskoista – ja yritti vetää yhden koiran huomiota puoleensa. Flora hymyili nähdessään, miten mies härnäsi koiraa leinikin varrella. Koira ei ollut huomaavinaankaan miestä.

”Voi ei”, Effie voihkaisi seurattuaan Floran katsetta. ”Ei kai taas uusi valloitus?”

”En puhuisi valloituksesta”, Flora sanoi huokaisten ja huitaisi palmikon olaltaan. ”Hän maksoi siitä, että sai ottaa minusta valokuvan, siinä kaikki.”

”Mitä vielä. Ilmeisesti hän on nyt rakastunut sinuun?”

”Ei sinne päinkään. Vaihdoimme keskenämme kymmenen sanaa jos sitäkään.”

”Mmm.” Effie pudisti päätään heidän kävellessään. ”Hän näyttää siltä, että hänestä koituu ikävyyksiä, tuosta vaaleatukkaisesta, jolla on –” Hän sohausi sormella leukaansa. ”Tiedät-hän sinä, mitä Hullu-Annie aina sanoo: kuoppaleuka on kuin piru merrassa.”

”Annie sanoo kuule yhtä ja toista. Sitä paitsi kunpa olisin-kin niin onnekas, että saisin kokea tuon miehen pirullisuutta”, Flora sanoi hymyillen ilkikurisesti.

”Sinulle se on leikkiä, miesten härnäminen.”

Flora hymyili keimaillen ja heilautti taas palmikon taakse. ”No, kai se tuottaa pikkuisen huvia.”

”Hah. Siitä on hupi kaukana, kun joku vielä jonain päivänä antaa sinulle samalla mitalla takaisin.”

”Ei ikinä.” Saaren naimaikäiset miehet eivät kiinnostaneet Floraa tippaakaan, ja turistit lähtivät sieltä aina niin joutuin, ettei pintapuolisesta teerenpelistä ehtinyt kehkeytyä mitään.

Nuoret naiset kävelivät yhdessä ruohikkoa pitkin rannalle. Oli luode ja aallot loiskivat rantaan keskikesäisen raukeasti kuin loputon auringonpaiste olisi ne uuvuttanut. Flora katsoi lahden yli. Se oli saaren ainoa varsinainen maihinnousupaikka. Lännessä suojaksi kaartui Dun ja idässä kohosi Oisevalvuoren korkea hartia. Näiden maamassojen välisestä ikkunasta näki autioon taivaanrantaan, jossa vain ajoittain pilkahteli ohi purjehtivia kalastusaluksia tai pintaan nousseita valaita.

Flora huokaisi. Tuon sinisen viivan takana oli kokonainen maailma, jossa voimavaunut ja liikkuvat kuvat ja sähkövalot olivat arkipäivää, maailma, jossa asukkaat saattoivat ostaa ruoan kaupasta joutumatta hankkimaan sitä luonnosta. Maailma, jossa hiukset saattoi laitattaa ja värjäyttää kampaamossa eikä vaatteita tarvinnut ommella itse kudotusta kankaasta, joka oli peräi-

sin itse kerittyjen lampaiden villasta. Tuon sinisen viivan takana oli maailma, jossa helppous ja mukavuus ja kauneus olivat joka-päiväisiä eivätkä yllälyisyyttä.

Hän katsoi tarkemmin huvipurttia, jolla Edward, James ja heidän seurueensa olivat tulleet. Se ei ollut lähimainkaan suuri Floran näkemistä, mutta silti se kiilsii rahan suoman etuoikeuden hohdetta. Vantit kopatelivat melodisesti mastoja vasten aluksen keinuessa verkkaan lahdella. Oli aurinkoisen lämmin päivä, mutta tuulenpuuskat antoivat jo uhkaavia merkkejä vihurin lähestymisestä.

He alkoivat kaapia paljaalta kalliolta okranväristä jäkälää, Flora lusikalla, Effie kynsillä. Effien käsissä oli kiipeilyn ansios-ta uskomattomasti voimaa. He sulloivat löytönsä syviin taskuihinsa samalla kun rupattelivat.

”Hmm, aika laiha saalis”, Effie mumisi hetken päästä. ”Kaikki muutkin ovat saaneet päähänsä kerätä jäkälää.”

”Niin”, Flora vahvisti ja nousi kyykkyyn. Äiti ei olisi tyytyväinen. Heidän keräämästään jäkälästä ei saisi haudutetuksi edes kannullista teetä eikä sillä varsinkaan saisi värjätynsi yhtäkään pakallista tweediä.

”Sinun pitää mennä kauemmaksi. Veikkaan, että tuolla on paremmat apajat”, Effie sanoi ja heilautti leukaansa höyhenvaraston taakse kohti Oisevalinniemeä. ”Siellä kallio on liian liukasta Äksy-Marylle. Hän ei panisi henkikultaansa likoon jäkälän takia.”

”Mennään sitten”, Flora sanoi huokaisten ja nosti hameen-helmaansa.

Mutta Effie pudisti päätään. ”Minun pitää palata katsomaan, pidetäänkö se kiipeilynäytös. Me tarvitsemme rahaa.”

Heidän tiensä erosivat höyhenvaraston kohdalla, missä Effie luovutti vähäiset jäkälänsä Floralle. Tämä lähti kohti kallioita. Laskuveden vuoksi kaikkialla oli tavallista liukkaampaa, ja märkien isojen kivien pinnalla kasvoi röyhelöistä ruskolevää. Flora

veti hameen ylös ja laski takapuolellaan melkein vesirajaan. Sit-
ten hän ryhtyi hyräillen uudestaan kaapimaan ja rapsuttamaan
piittaamatta pakoon viipertävistä taskuravuista tai taivaalla kiep-
puvista myrskylinnuista ja ulappaliitäjistä.

Noin tunnin aherrettuaan Flora kuuli veden yli puhetta ja
näki, että turisteja soudettiin huvipurteen. Joko he lähtivät?
Hän pettyi.

Ja yllättyi. Merelle tähystäessään hän näki aallokon voimistu-
neen ja kaukana avovedessä nousseen jo lakkapäille. Jos turistit
mielivät päästä pois ennen kuin merenkäynti yltyi, se hetki oli
tullut ja mennyt. Hamish Gillies ja Norman Ferguson soutivat
heitä tuttuun rivakkaan tapaansa. Flora lakkasi kaapimasta jäkä-
lää nähdessään jälleen vaalean tukan. Edward nojasi taaksepäin
kyynärpäihinsä ja oli kallistanut kasvonsa yläviistoon paistatel-
lakseen auringossa. Hän näytti mieheltä, jonka elämä oli leik-
kisää ja hymyilevää. Tytön ja laventelinsiniseen takkiin pukeu-
tuneen nuoren naisen heleät äänet kantautuivat Floran korviin,
mutta hän ei saanut sanoista selvää.

Flora katseli, kun he tulivat purren kylkeen ja kapteeni laski
tikkaat. Kannelle nousu oli harvoin eleganttia, ja Flora seurasi
hiukan huvittuneena, kun naiset kompuroivat, ojentelivat käsi-
ään ja kiljahtelivat. Edward sen sijaan nousi reippaasti kannelle
ja katosi melkein saman tien sen alle.

Flora oli pettynyt siitä, ettei Edward ollut edes vilkaissut
takaisin rannalle, kuin nähdäkseen hänet vielä vilaukselta.
Nämä turistit lähtivät etuajassa, paljon aikaisemmin kuin vie-
raat yleensä. Matka tänne oli pitkä ja vaivalloinen, eikä tulijoil-
la useinkaan ollut kiirettä palata merelle moneen tuntiin. Jotkut
jäivät saarelle päiväkausiksi.

”Ai... neiti MacQueen, sekö nimenne on?”

Flora pyörähti ympäri säikähdettyään huoliteltua puhetapaa.
Se ei taatusti kuulunut tänne, sen hän tiesi katsomattakin.

”Herra...” Hän tuijotti aiemmin näkemäänsä hiljaista mies-

tä ja oivalsi, ettei ollut nähnyt tätä purren kannella, koska oli keskittänyt katseensa Edwardiin.

”...Callaghan.”

”Te olette... mutta teidän olette...” Häkeltynyt Flora käänsi osoittavaa sormea miehestä purteen.

”Aivan. He menivät lepäämään. Matka oli... koetteleva.”

”Ai jaa.” Flora katsoi taas purtta. Kaikki matkustajat olivat nyt laivassa ja hänen naapurinsa soutivat jo takaisin rantaan. Hän huomasi säärtensä olevan paljaana ja vetäisi hameen alas harvinaisen kainona.

Callaghan selvitti kurkkuaan. ”Valitettavasti kapteeni on sitä mieltä, ettemme pääse lähtemään tänä iltana, joten seurueemme päätti käydä peseytymässä ja syömässä ennen kuin palaa maihin saadakseen... kattavamman kokemuksen.”

Flora siristi silmiään sanavalinnalle. Kattavamman kokemuksen? Luulivatko turistit illastavansa viikinkien kanssa? Kävelevänsä dinosaurusten joukossa? Pitivätkö he saarelaisten vieraanvaraisuutta itsestään selvänä? Ei-tervetulleita muukalaisia oli monesti jätetty lahdelle alukseensa, joskus rajuilmalla, kun kylän miehet eivät suostuneet työntämään soutuvenettä vesille heidät noutaakseen. Hirtalle vakituisesti muutettuaan pappi oli harmistunut Vanha-Finiin ja soimannut tätä piipunpoltosta, minkä seurauksena pappi oli joutunut itse hakemaan kapsäkkinsä laivasta rantaan saaren miesten asetuttua Vanha-Finin puolelle.

Flora huokaisi. Hän oli tänään toiveikkaalla tuulella ja päätti olla reagoimatta Callaghanin alentuvuuteen. Hän vilkaisi taas ulapalle. ”Meri tosiaan näyttää rauhattomalta.”

”Niin näyttää. Kapteeni uskoo, että huomenna avautuu ikkuna.”

”Paeta täältä?” Flora kohotti toista kulmaansa.

”No, naisten tähden meidän on varottava ottamasta tarpeettomia riskejä. En usko yhdenkään heistä luonnehtivan itseään seikkailijaksi.”

”Kuinka turhauttavaa teidän kannaltanne.”